

Pedagogisch beleid

Peuteropvang de Bengeltjes

Kinderopvang

De Boerderij

Inhoud

Voorwoord	1
1. WAT IS KINDEROPVANG?	3
1.1 Peuteropvang de Bengeltjes	3
1.1.1. Binnenruimte _____	3
1.1.2. Buitenruimte _____	3
1.2 Doel pedagogisch beleid	3
2. PEDAGOGISCHE VISIE	4
2.1 Missie	4
2.2 Pedagogische doelstelling	4
3. UITGANGSPUNTEN	5
3.1 Het belang van het kind	5
3.2 Het belang van de ouder(s)	5
4. DAGRITME EN GROEPSSAMENSTELLING	5
4.1 Groepsindeling peuteropvang de Bengeltjes	5
4.2 Incidenteel een dag ruilen/extra opvangdag(en)	6
4.3 Dagindeling en openingstijden	6
4.3.1. Dagindeling peuteropvang de Bengeltjes (2 – 4 jaar) _____	6
5. FEESTELIJKE ACTIVITEITEN	7
5.1 Verjaardag	7
5.2 Afscheid	7
5.3 Traktatie	7
5.4 Jaarritme	7
6. OMGAAN MET ROUW EN VERLIES	7
7. STIMULEREN EN VOLGEN VAN DE ONTWIKKELING VVE	8
7.1 Voor- en Vroegschoolse programma Uk en Puk (VVE)	8
7.1.1. Onze visie _____	8
7.1.2. Het programma _____	9
7.1.3. Kindvolgsysteem	9
7.1.4. Doorlopende ontwikkelingslijn _____	10
7.2 Zorglijn	10
7.2.1 Zorglijn stappenplan _____	11
8. DE ONTWIKKELING VAN 2- TOT 4-JARIGEN	12
8.1 De ontwikkeling van de motoriek	12

8.2	De sociaal-emotionele ontwikkeling	13
8.3	Taalontwikkeling	13
8.4	De creativiteitsontwikkeling	14
8.5	De ontwikkeling van de zintuigen	14
8.6	De cognitieve ontwikkeling	15
8.7	De morele ontwikkeling	15
9.	MEDEWERKERS	16
9.1	Pedagogische medewerkers	16
9.2	Huishoudelijke hulp	16
9.3	Stagiaires	16
10.	WET KINDEROPVANG/IKK	16
10.1	Verantwoorde kinderopvang	16
	<i>10.1.1. Het bieden van emotionele veiligheid</i> _____	<i>17</i>
	<i>10.1.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie</i> _____	<i>19</i>
	<i>10.1.3 Het bevorderen van de sociale competentie</i> _____	<i>21</i>
	<i>10.1.4 Het bevorderen van de morele competentie, waarden en normen</i> _____	<i>23</i>
10.2	Het mentorschap	25
10.3	Beroepskracht-kind ratio	26
10.4	Vaste gezichtscriterium	26
10.5	3-uursregeling	26
10.6	Pedagogisch beleidsmedewerker	26
10.7	Taken PM'ers in opleiding, stagiaires en vrijwilligers	27
10.8	Veiligheid en gezondheid	27
11.	VEILIGHEID EN GEZONDHEID	27
11.1	Ziektebeleid	28
12.	OMGAAN MET RADIO, TELEVISIE EN COMPUTER	29
13.	DIVERSITEIT	29
13.1	Kinderen met een handicap	29
13.2	Talenten van kinderen benutten	30
13.3	Kinderen uitleggen wat er aan de hand is	30
13.4	Kinderen leren omgaan met reacties op hun beperking	30
13.5	Niet te veel beschermen, wel eerlijk zijn	30
13.6	Verschillende culturen binnen de kinderopvang	31
14.	Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld	31
15.	Slotwoord	31

Voorwoord

Na jarenlang op een kinderopvang te hebben gewerkt ben ik op 7 januari 2002 op onze eigen boerderij met een kinderopvang begonnen. Thuis op de boerderij zag ik mogelijkheden om kinderopvang te kunnen bieden op een manier die bij mijn gevoel lag. Professionele opvang die ik ook voor onze eigen kinderen wenste, mijn ideaal. Een plek met veel ruimte, omgang met dieren van de boerderij, kortom de ideale plek in mijn (onze) ogen. Samen met andere kinderen in een groep en toch voor ieder individueel kind zorg en aandacht. Op persoonlijke wijze veiligheid, geborgenheid en ritme bieden.

De Boerderij is een gezinsbedrijf. Mijn man (boer Harry zoals de kinderen hem noemen) runt de echte boerderij en staat ons in de kinderopvang met raad en daad bij. Zo zorgt hij ervoor dat de veiligheid gewaarborgd blijft en haalt hij soms kinderen op van school. Is er iets stuk, dan is hij veelal degene die alles weer maakt. Dagelijks zijn op De Boerderij maximaal 54 kinderen aan ons team toevertrouwd.

In september 2006 zijn wij met de buitenschoolse opvang (BSO) die tot dan toe op de boerderij gevestigd was verhuisd naar het sportcomplex van RKVv STEVO. In mei 2011 is hier voor de oudste BSO kinderen de ruimte bij tennisvereniging 'De Bekkelweide' aan toegevoegd. Hier hadden de oudste kinderen geheel een eigen ruimte tot hun beschikking. Met deze ervaring kwam voor ons een volgende wens.

Een wens voor een eigen ruimte voor onze BSO en alles onder 1 dak maar wel met veel buitenruimte om lekker te kunnen spelen. Dit hebben wij gerealiseerd per 1 januari 2016. Vanaf die datum zit onze buitenschoolse opvang in de zijvleugel van basisschool St. Aloysius. Onder het motto 'geen stress, bij ons geen les' zijn wij met ons BSO-team deze geweldige uitdaging aangegaan.

Per 1 september 2020 zijn we hier ook met VVE peuteropvang begonnen. De ruimte waar de jongste kinderen (groepen 1 en 2) worden opgevangen na schooltijd is een uitstekende plek voor peuters in de leeftijd van 2 – 4 jaar. Een mooie plek als laatste fase van voorbereiding op de basisschool. De grote stap naar de basisschool wordt hierdoor makkelijker. Deze peuteropvang sluit prima aan op de nieuwe schooltijden. De peuteropvang start om 08.30 uur wanneer de school begint en eindigt om 14.00 uur als de school uitgaat.

Als extra bieden wij op de boerderij ook opvang aan voor kinderen met een beperking. Wij willen graag een opvang zijn waarin iedereen welkom is. Een maatschappij te zijn waar een ieder welkom in is. Deze kinderen vallen onder de jeugdwet. Wij werken hierin veel samen met externe instanties onder leiding veelal van de jeugdconsulent. Verdere instanties waar we mee samen werken zijn JGZ-verpleegkundigen, fysiotherapie, logopedie, ergotherapie, psycholoog, orthopedagoog (vaak kindercentrum Geesteren maar als ouders met een andere instelling werken is dit geen probleem). Verder werken wij samen met instellingen als de Twentse zorgcentra en Bartiméus.

Als team leer je hier uiteraard veel van en kun je deze ervaringen weer toepassen om de ontwikkeling van andere kinderen te stimuleren. Ook leren 'gewone' kinderen om met kinderen met een beperking om te gaan. Dit ervaren zij vaak als heel normaal. Vanaf 1 januari 2011 werken wij op alle groepen van de dagopvang met de VVE methode Uk & Puk.

Samen met een betrokken en deskundig team dat zich telkens blijft ontwikkelen blijven wij ons nog dagelijks de vraag stellen hoe wij het voor onze eigen kinderen zouden willen hebben, want dat is en blijft ons ideaal, hier blijven we aan werken. Ieder kind is uniek en blijft bij ons centraal staan.

Irma Lohuis

1. WAT IS KINDEROPVANG?

Kinderopvang biedt kinderen een omgeving waar ze zich veilig en vertrouwd voelen en samen met andere kinderen spelen en leren. In samenwerking met de ouders worden de kinderen professioneel begeleid in hun ontwikkeling. Kinderen dagen elkaar uit en leren om rekening met elkaar te houden. Ze leren alle vaardigheden die ze nodig hebben voor latere sociale relaties en voor een goede start op de basisschool. Het biedt iets extra's naast de gezinsopvoeding en is dus een verrijking voor het kind.

1.1 *Peuteropvang de Bengeltjes*

1.1.1. *Binnenruimte*

Peuteropvang de Bengeltjes begint in september 2020 en zal beginnen met één groep peuteropvang. Deze peuteropvanggroep zal gebruik maken van de ruimte waar de jongste kinderen (groepen 1 en 2) van de buitenschoolse opvang na schooltijd spelen; de groep 'De Deugnieten'. Deze ruimte is een uitstekende plek voor peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar en biedt een mooie plek als laatste fase van voorbereiding op de basisschool. De grote stap naar de basisschool wordt hierdoor makkelijker. De groep is zodanig ingericht, dat het volop mogelijk is om de kinderen allemaal de aandacht te geven die voor elk ontwikkelingsgebied nodig is. Door middel van de diverse speelhoekjes hebben kinderen uitgebreid de mogelijkheid nieuwe ervaringen op te doen. Wij begeleiden de kinderen op spelende wijze in hun ontwikkeling, door middel van de activiteiten uit het programma Uk & Puk. De ontwikkeling van het kind staat centraal. Indien nodig kan er extra VVE worden aangevraagd en zal een kind intensiever worden begeleid.

1.1.2. *Buitenruimte*

Met peuteropvang de Bengeltjes maken wij gebruik van het kleuterschoolplein van de Aloyssiuschool. Het schoolplein is aangrenzend aan onze peuteropvang. Echter om het overzichtelijk te houden voor de peuters, is er een gedeelte van het schoolplein afgezet. Om bij dit gedeelte te kunnen komen, lopen we met de kinderen over het schoolplein. Dit speelgedeelte is leeftijdsadequaat voor onze peuters, waarmee we de veiligheid borgen. Binnen deze ruimte kunnen kinderen naar hartenlust klimmen en klauteren op het speeltoestel, de glijbaan, het duikelrek enz. Dit speeltoestel is geschikt voor peuters van 2 tot 4 jaar. Er zijn fietsjes, stepjes, trekkers e.d. aanwezig waarop de kinderen lekker rond kunnen fietsen. Wanneer de kinderen naar de basisschool gaan, spelen ze tevens op dit gedeelte van het schoolplein, waardoor er een mooie doorgaande lijn is van onze peuteropvang naar de basisschool. Het biedt een goede voorbereiding.

De peutergroep biedt een veilige omgeving en een aangepaste ruimte, waarin kinderen zowel binnen als buiten naar hartenlust kunnen spelen en leren. Door al op de schoollocatie te spelen zal de overgang van peuteropvang naar school minimaal zijn.

1.2 *Doel pedagogisch beleid*

- Een van de doelen van het pedagogische beleid is een eenduidige, continue pedagogische kwaliteit in de kinderopvang ontwikkelen en bewaken. In het

pedagogisch beleid is duidelijk beschreven welk pedagogisch handelen in het beleid past en welke reactie op een kind wel of niet goed wordt gevonden, gezien vanuit het belang van het kind.

- Het tweede doel is het pedagogisch handelen van pedagogisch medewerkers toetsbaar maken. Het pedagogisch beleid geeft criteria waaraan je het pedagogisch handelen van een individuele pedagogisch medewerker kunt toetsen. Dit voorkomt dat de emoties van een directe collega of de persoonlijke mening van de directie de doorslag kan geven.
- Het derde doel is herkenbaarheid scheppen voor buitenstaanders. Met het pedagogisch beleid wordt de werkwijze van peuteropvang de Bengeltjes inzichtelijk gemaakt.
- Dit pedagogisch beleidsplan is er mede op gericht om onderstaande visie en missie te verwezenlijken.

2. PEDAGOGISCHE VISIE

Binnen peuteropvang de Bengeltjes wordt een sfeer gecreëerd, waarin kinderen zich prettig en veilig kunnen voelen, vertrouwen krijgen in eigen kunnen, voor zichzelf kunnen opkomen, respect ontwikkelen voor zichzelf en anderen, zelfstandig zijn en sociaal vaardig. Het zijn stuk voor stuk eigenschappen die in een vertrouwde omgeving worden ontwikkeld.

Ruimte voor de individuele ontwikkeling en behoefte van kinderen staat centraal in het pedagogisch handelen. Er wordt aandacht gegeven aan het samen leven en spelen in groepsverband. Dit gebeurt in samenwerking met de ouders. Wederzijds vertrouwen, openheid en respect is daarbij heel belangrijk. De pedagogisch medewerkers scheppen een warme en liefdevolle Uk & Puk omgeving waarbinnen kinderen zich geborgen voelen en zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen. Het pedagogisch beleid geeft richting aan het dagelijks handelen van de groepsleiding.

2.1 Missie

Als basis voor het zich ongedwongen kunnen ontwikkelen is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. Peuteropvang de Bengeltjes heeft de taak voor die veiligheid en dat vertrouwen te zorgen. Tevens is het een taak de kinderen de gelegenheid te geven hun nieuwsgierigheid te prikkelen en te bevredigen. De omgeving moet tegemoet komen aan de behoefte om ervaringen op te doen. Dus voldoende speelhoeken en buitenruimte waardoor er situaties ontstaan waar kinderen ervaringen op kunnen doen. Indien mogelijk wordt er elke dag buiten gespeeld. Pedagogisch medewerkers hebben de taak kinderen te stimuleren in de zone van de naaste ontwikkeling. Er wordt geïnvesteerd in een goede relatie met de ouders. Ouders voelen zich betrokken bij de opvang. Over en weer informeren ouders en pedagogisch medewerkers elkaar goed.

2.2 Pedagogische doelstelling

Het pedagogische doel van onze peuteropvang is dat de kinderen zich ontwikkelen tot evenwichtige mensen die hun eigen talenten onderkennen en benutten. Dit evenwicht wordt gerealiseerd door situaties te creëren die ervoor zorgen dat de kinderen zich prettig voelen, vertrouwen hebben in eigen kunnen, voor zichzelf op kunnen komen, respect ontwikkelen voor zichzelf en anderen, positief in de maatschappij staan, zelfstandig zijn en sociaal vaardig.

3. UITGANGSPUNTEN

3.1 Het belang van het kind

Opvoeden bestrijkt elk gebied van de ontwikkeling van kinderen. Pedagogisch medewerkers moedigen kinderen aan elkaar te helpen, te leren omgaan met dieren en met elkaar (sociale ontwikkeling). Pedagogisch medewerkers helpen met woorden bij het puzzelen en knutselen, brengen kinderen in contact met de natuur en geven aan welke mogelijkheden het spelen bij peuteropvang de Bengeltjes biedt. Ze helpen de kinderen bij het ontwikkelen van hun fantasie, laten hun gebeurtenissen ervaren die voor het verdere leven van belang zijn en leren hun zelf oplossingen te zoeken, bijv. voor het bouwen van een hut (cognitieve ontwikkeling-rekenprikkel). Pedagogisch medewerkers bemiddelen in ruzies tussen kinderen, leren kinderen waarom je dieren niet mag slaan en schoppen (sociaal-emotionele ontwikkeling en waarden/normen). Pedagogisch medewerkers helpen kinderen met afscheidsvdriet, laten kinderen weten dat ze hen begrijpen, zodat kinderen hen vertrouwen en dat ze mogen zijn wie ze zijn (emotionele ontwikkeling). Ze moedigen kinderen aan bij het klauteren op de glijbaan en laten ze veel buiten spelen (motorische ontwikkeling). Ze lezen kinderen voor, zingen en ondersteunen kinderen met taal (taalontwikkeling).

Zo gaan opvoeden en begeleiden van de ontwikkeling van kinderen steeds hand in hand. Omdat geen kind hetzelfde is, zijn wij aldoor op zoek naar dat wat ieder kind nodig heeft. Dit stelt ons in staat aan te sluiten bij de individuele behoeftes van ieder kind en zijn ontwikkeling.

3.2 Het belang van de ouder(s)

Ouders besteden de zorg en opvoeding van hun kinderen voor een deel uit aan de kinderopvang en maken daardoor de medewerkers in de kinderopvang tot hun 'partners in de opvoeding'. Goede communicatie tussen opvoedende partners is zowel voor de opvoeders als voor de kinderen van groot belang. Wanneer ouders om welke reden dan ook opvang zoeken voor kinderen, is het van belang dat de ouders met een gerust hart weg kunnen gaan in de wetenschap dat er goed voor hun kinderen wordt gezorgd, in meer dan alleen lichamelijk opzicht. Kinderopvang biedt een ondersteuning voor ouders, maar het draagt ook bij aan het verbreden van de leefwereld van het kind.

4. DAGRITME EN GROEPSSAMENSTELLING

Het dagritme en de groepssamenstelling zijn belangrijke pedagogische middelen om het gedrag van kinderen te beïnvloeden. Ze scheppen de voorwaarden voor een evenwichtig programma waarin tegemoet wordt gekomen aan de diverse behoeftes van de kinderen. Een groep is een verzameling kinderen met elk hun eigen bioritme. Pedagogisch medewerkers bieden een dagprogramma waarin ruimte is voor individuele verschillen. Maar ze zorgen ook voor gezelligheid en gezamenlijkheid en voor een dagritme dat regelmaat en vastigheid geeft.

4.1 Groepsindeling peuteropvang de Bengeltjes

Peuteropvang de Bengeltjes bestaat uit één groep van maximaal 14 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar en maakt gebruik van de ruimte van onze BSO groep De Deugnieten. De genoemde leeftijden zijn gemiddelden. Wij kunnen hierin van afwijken, omdat wij zo beter kunnen aansluiten bij de ontwikkeling van de kinderen en de groepsomstandigheden. We proberen hierbij de continuïteit wat

betreft vaste pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk te waarborgen. Wij werken uitsluitend met pedagogisch medewerk(st)ers met de opleidingseisen conform de CAO kinderopvang.

4.2 Incidenteel een dag ruilen/extra opvangdag(en)

Mocht u incidenteel een extra opvangdag willen, dan verzoeken wij u een mail te sturen naar info@kinderopvang-deboerderij.nl. Als de groepsomstandigheden het toelaten wordt uw verzoek gehonoreerd. Uiteraard worden de kosten voor de extra dag bij u in rekening gebracht deze kan terug gevraagd worden bij de toeslagen kinderopvang.

Mocht u incidenteel een opvangdag willen ruilen, dan kunt u dit per mail aanvragen via bovengenoemd e-mailadres. Zie ons ruilbeleid op website www.kinderopvang-deboerderij.nl. Wij vragen dan tevens een bevestiging via de mail zodat het voor ons zwart op wit staat. Zie ook onze brochure.

4.3 Dagindeling en openingstijden

Peuteropvang de Bengeltjes is iedere werkdag geopend van 08.30 tot 14.00 uur.

De breng- en haaltijden zijn als volgt:

Brengen:	Halen:
tussen 08.30 – 08.45 uur	13.45 – 14.00 uur

4.3.1. Dagindeling peuteropvang de Bengeltjes (2 – 4 jaar)

08.30 – 08.45 uur	Brengen van de kinderen.
09.00 – 09.45 uur	Kinderen gaan gezamenlijk alles opruimen waarna de kinderen in de kring gaan (op de kleine stoelen dus niet aan de tafel). Samen wordt er een (namen)lied gezongen, waarbij iedereen individueel begroet wordt. Ook wordt er een boekje voorgelezen of worden er liedjes gezongen. Dit afhankelijk van het thema van dat moment. Tevens is er gelegenheid voor de kinderen om wat te vertellen in de groep. Op je beurt wachten, jezelf presenteren is hierbij belangrijk. Vervolgens krijgen de kinderen fruit en daarna wat drinken.
09.45 – 10:25 uur	De kinderen gaan onder begeleiding buiten spelen. Hier kunnen zij klimmen, op de schommel, duikelen, in de zandbak, lekker rondrijden op tractors, fietsen, stappen enz. Bij slecht weer zullen we binnen een bewegingsactiviteit doen en gebruik maken van de BSO-groep de Kanjers. Al is het soms een leuke activiteit om met gepaste kleding en schoeisel door de regen te lopen.
10.25 – 10.30 uur	Kinderen gaan naar binnen om voeten te "vegen" (er wordt een liedje bij gezongen) en gaan hun handen wassen.
10:30 – 10.45 uur	Kinderen gaan vrij spelen. Ondertussen gaan de kinderen naar het toilet of worden verschoond. Kinderen die nog niet zindelijk zijn worden gestimuleerd in hun zindelijkheid.
10.45 – 11.30 uur	In een klein groepje gaan we een leuke activiteit behorende bij het thema Uk & Puk doen.
11.30 – 12.15 uur	De kinderen gaan aan tafel om te lunchen. Zij krijgen eerst een gezonde boterham en daarna een

	boterham met iets zoets. Vervolgens kan gekozen worden voor een cracker. Bij de lunch zal melk of karnemelk worden gedronken.
12.15 – 12.30 uur	Na de maaltijd gaan de kinderen naar het toilet en/of worden ze verschoond indien nodig en gaan ze handen wassen.
12.30 – 13.45 uur	De kinderen kunnen vrij spelen of gezamenlijk een spelletje doen, kleien, of puzzelen aan tafel. Tevens wordt er nog een Uk & Puk activiteit met de kinderen ondernomen.
13.45 – 14.00 uur	Ophalen van de kinderen.

5. FEESTELIJKE ACTIVITEITEN

Feest neemt een bijzondere plaats in voor het kind. Als je jarig bent of afscheid neemt, sta je een dag in het middelpunt van belangstelling. Alles is die dag bijzonder en spannend.

5.1 Verjaardag

De pedagogisch medewerkers van het kind zorgen ervoor dat het kind op zijn/haar verjaardag een mooie verjaardagsmuts heeft. Een traktatie kan dan op zo'n dag natuurlijk niet ontbreken. Samen met de andere kinderen vieren wij feest in de kring. De jarige mag op een speciale verjaardagsstoel en heeft een mooie muts op. Met liedjes en instrumenten zingen we de jarige toe, daarna krijgt het kind een cadeautje. Het kind mag de traktatie uitdelen aan de kinderen.

5.2 Afscheid

Kinderen die afscheid nemen als ze bijvoorbeeld naar de basisschool gaan krijgen een mooie boerderijtas. Hier zit onder andere een oorkonde in.

5.3 Traktatie

Wij vinden het bij peuteropvang de Bengeltjes prettig dat de kinderen een verantwoorde en gezonde traktatie uitdelen die door de ouders wordt meegebracht. Voorbeelden: rozijntjes, fruit, rijstewafels, ontbijtkoek, kaas/worst afgestemd op de leeftijdsgroep. De pedagogisch medewerkers geven graag tips hoe je een verstandige en creatieve traktatie kunt maken.

5.4 Jaarritme

Het jaarritme wordt gevormd door de seizoenen en jaarfeesten. De kinderen beleven de seizoenen en hun overgangen en hierdoor krijgen zij besef van de jaargetijden. De jaarfeesten, zoals Sinterklaas, kerst, Pasen etc. dragen hier aan bij. Bij peuteropvang de Bengeltjes werken wij aan de hand van thema's van Uk & Puk. De jaarfeesten zijn verwerkt in de thema's van Uk & Puk.

6. OMGAAN MET ROUW EN VERLIES

Ieder kind gaat er vanuit dat zijn vader en moeder voor altijd bij elkaar blijven. Als ouders dan gaan scheiden, is dat voor kinderen meestal een groot verlies. Alles wat vertrouwd was, is plotseling anders.

Vaak is de kinderopvang voor kinderen in een scheidingssituatie een veilige en prettige plek waar ze graag naar toe gaan. Hier blijft voor hen alles hetzelfde, terwijl thuis alles anders lijkt. Zo kan de kinderopvang een stabiliserende factor zijn.

Het verwerken van de scheiding zou je ook een rouwproces kunnen noemen. Jonge kinderen moeten zich ontwikkelen en tegelijkertijd de ingrijpende gebeurtenis die een scheiding is, verwerken. Dit is een zware en verwarrende opgave, waardoor de ontwikkeling of de verwerking van het kind in de knel kan komen. Hierbij is het dus ook voor de pedagogisch medewerker belangrijk dat zij op de hoogte is, zodat zij hier zo goed mogelijk op kan reageren. Zo wordt het kind door de pedagogisch medewerkers zeer goed in de gaten gehouden op eventueel ander gedrag.

Ook bij het overlijden van een persoon in de directe omgeving is voor jonge kinderen heel ingrijpend. Troosten en warmte bieden zijn wezenlijk dingen waarmee je kinderen helpt om hun rouw en verdriet te verwerken. Het is belangrijk om eerlijke informatie te geven die aansluit bij de ontwikkelingsfase van het kind. Ook is het belangrijk om er niet over te zwijgen.

Kinderen mogen een tekening maken of kleuren wat ze zelf willen. Deze zal worden gelamineerd. Wij hebben hier speciale boekjes en spelmateriaal voor om het kind hierin te begeleiden. Zo kan het kind hier mee leren omgaan en het een plekje geven. Deze boeken mogen ook aan de ouders uitgeleend worden.

Mocht het een kind in de opvang betreffen dan zal er op dat moment beslist worden hoe hier aandacht aan gegeven gaat worden.

7. STIMULEREN EN VOLGEN VAN DE ONTWIKKELING VVE

Bij onze peuteropvang maken wij gebruik van het voor- en vroegschoolse programma 'Uk en Puk'. Middels dit programma stimuleren we de ontwikkeling van het kind op spelenderwijs.

7.1 Voor- en Vroegschoolse programma Uk en Puk (VVE)

Bij peuteropvang de Bengeltjes wordt gewerkt met het VVE-programma Uk & Puk. Dit is een educatief programma, waarbij het kind spelenderwijs werkt aan de brede ontwikkeling van het kind. VVE is een manier van werken binnen onze kinderopvang waarbij we bewust de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen stimuleren door middel van spel en activiteiten. Wij hebben voor een doorgaande lijn Uk & Puk gekozen binnen onze organisatie. Dit houdt in dat we al starten met Uk & Puk zodra een baby binnen onze organisatie komt. Hierdoor weten wij eventuele stagnatie in de ontwikkeling vroegtijdig te signaleren. Het is een programma dat als doel heeft kinderen een betere start in het basisonderwijs te geven om zo onderwijsachterstanden te voorkomen.

7.1.1. Onze visie

Wij vinden het erg belangrijk dat kinderen spelenderwijs verschillende soorten (spel)activiteiten krijgen aangeboden in een warme en liefdevolle Uk & Puk omgeving, waarbij de PM'er bewust de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen stimuleert. De PM'er moet bewust zijn van hetgeen waar zij mee

bezig is. Hierbij vinden wij het heel belangrijk dat de kinderen het vooral leuk vinden en hierin plezier beleven. Het moet voor de kinderen echt spelen zijn.

7.1.2. Het programma

Uk & Puk is ontwikkeld voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Het programma bestaat uit verschillende soorten thema's, die verschillende activiteiten omvatten. Elk thema bevat activiteiten om in een grote groep, een kleine groep of individueel te doen en sluit aan bij de interesses van de kinderen.

Bij de activiteiten zijn vier ontwikkelingsgebieden uitgewerkt: spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling en de rekenprikkel. Deze ontwikkelingsgebieden komen in elk thema aan bod middels verschillende activiteiten. Alle activiteiten kunnen gemakkelijk ingevoegd worden in het dagritme en de tijd van het jaar en zijn voor de kinderen leuk om te doen. De pedagogisch medewerkers kunnen de activiteiten in de verschillende speelhoeken en op verschillende momenten binnen hun bestaande dagindeling uitvoeren, aangepast op de leeftijd van de kinderen van de betreffende groep. Voor de dagindeling hebben we de dagritme kaarten van Uk & Puk op de groepen hangen. Daarnaast werken we met VVE-lijsten, waarbij de uitvoering van de activiteiten per kind worden bijgehouden. Mochten hier opvallendheden uitkomen, wordt dit snel gesignaleerd en kunnen we het kind hierin extra stimuleren.

Bij dit programma hoort ook materiaal, bijvoorbeeld de pop 'Puk'. Dit is een knuffel die bij alles betrokken is, waardoor het een echt speelmaatje wordt van de kinderen. Ook zijn er prentboeken en een speciaal kijkboek voor baby's. Deze materialen zijn bij ons in het bezit. Ook de overige materialen, die nodig zijn voor de activiteiten, zijn aanwezig op de groepen. Bij elke activiteit wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind, zodat het goed op elkaar aansluit.

7.1.3. Kindvolgsysteem

Om de ontwikkeling van het kind te volgen, werken wij aan de hand van het observatiesysteem Pravoo (sinds januari 2017). Dit is een kindvolgsysteem van nul tot vier jaar. Met dit ontwikkelingssysteem komen net als bij het VVE-programma Uk & Puk dezelfde ontwikkelingsgebieden aan bod. Het brengt de ontwikkeling van het kind goed in beeld. Elk half jaar worden de kinderen geobserveerd en wordt hun ontwikkeling middels dit observatiesysteem gevolgd. Komt er ergens op één van de ontwikkelingsgebieden een stagnatie voor, zal het kind in dat desbetreffende ontwikkelingsgebied extra gestimuleerd gaan worden.

In de peuterperiode gebeurt dit zeker drie keer. Met het inzicht wat hiermee wordt opgedaan, kan worden afgestemd hoe kinderen het beste begeleid en gestimuleerd kunnen worden in hun ontwikkeling. Naar aanleiding van dit observatiesysteem nodigen we ouders uit om de ontwikkeling met ons te bespreken. Dit gebeurt bij de peuteropvang bij 2,5 en 3,5 jaar. In deze gesprekken kunnen uiteraard ook eventuele tips worden uitgewisseld om de ontwikkeling van het kind extra te stimuleren en wijzen wij ouders nogmaals op de themabrief behorende bij het thema UK & Puk te vinden op onze website en het dagverslag dat de kinderen dagelijks aan het einde van de dag mee naar huis krijgen. Wij vinden het echter wel heel belangrijk dat ieder kind zich op zijn of haar tempo mag ontwikkelen. Mochten er zorgen zijn omtrent een ontwikkelingsgebied, dan kunnen er extra VVE-uren ingezet worden. Dit kan op elk ontwikkelingsgebied zoals afgesproken binnen de gemeente Tubbergen. Dit

gaat altijd in overleg met de GGD/consultatiebureau. De aanvraag verloopt dan via de gemeente Tubbergen. Zie ook onze folder; VVE.

7.1.4. Doorlopende ontwikkelingslijn

Bij het bereiken van de basisschoolleeftijd wordt er door de pedagogisch medewerker ook een overdrachtsformulier voor de basisschool geschreven. Dit formulier wordt twee keer ingevuld, bij 3,5 jaar en 4 jaar. Dit is een uitgebreid overdrachtsformulier waarin duidelijk het gedrag van het kind wordt beschreven. Zo is het voor de leerkracht helder hoe de ontwikkeling en het gedrag van het kind verloopt. Zodra de pedagogisch medewerker het formulier klaar heeft, wordt het met de ouders besproken waarna met welbevinden van beide partijen het formulier door peuteropvang de Bengeltjes aan de betreffende leerkracht wordt gegeven (zogenoemde warme overdracht). Ouders zetten hiervoor altijd een handtekening. Als een ouder niet wil dat de kindgegevens worden doorgestuurd naar de desbetreffende school, accepteren wij dit en wordt de overdracht daadwerkelijk niet doorgestuurd. Indien de ontwikkeling van het kind dermate niet verlopen is als gedacht, zal tijdig, toch uiterlijk met 3,5 jaar, contact opgenomen worden met de betreffende school waar het kind naar toe zou gaan. Vaak is dit de IB of een zorgcoördinator. Daarna zal er met alle partijen (ouders, school, kinderopvang en alle betrokkenen) worden gekeken of de zorg die het kind vraagt, geboden kan worden op de vervolgplek (school) voor het desbetreffende kind. Door het invullen van dit plan komt het kind nog beter in beeld en krijgt de school handvaten om het kind zo goed mogelijk op te vangen. Mocht het desbetreffende kind doorstromen naar de BSO, krijgt ook de BSO het overdrachtsformulier, zodat ook zij een goed beeld krijgen van het kind. Mocht het nodig zijn, vindt hier ook een mondelinge overdracht plaats van de pedagogisch medewerker van de peuteropvang naar de pedagogisch medewerker van de BSO. Kinderen krijgen ook altijd voldoende tijd om te wennen. Het aantal keren wennen wordt bepaald door te kijken naar het individuele kind.

7.2 Zorglijn

De ontwikkeling van een kind gaat niet altijd vanzelf. Soms zijn er vragen, twijfels en onzekerheden over de opvoeding of de ontwikkeling van een kind. Wij als kinderopvang vervullen hierbij een signalerende en/of ondersteunende rol. Signaleren wil zeggen dat pedagogisch medewerkers tekenen of signalen opmerken, die mogelijk te maken hebben met een stagnatie van de normale ontwikkeling. Door hun opleiding en ervaring in het werken met kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep, zijn pedagogisch medewerksters in staat kinderen op te merken die zich anders gedragen of ontwikkelen dan hun leeftijdsgenootjes. Wanneer een eventuele ontwikkelingsstoornis vroegtijdig wordt gesignaleerd, kan in sommige gevallen voorkomen worden dat er zich verdere problemen ontwikkelen. Ook kan er op tijd bekeken worden aan welke (extra) zorg het kind behoefte heeft. Signalering behoort tot het werkkterrein van de kinderopvang, echter het stellen van een diagnose overschrijdt deze grens.

Wanneer een pedagogisch medewerker een probleem of ontwikkelingsachterstand signaleert, is het van groot belang dat de pedagogisch medewerkster hierop professioneel en kundig reageert. Wij werken dan aan de hand van het *zorglijn stappenplan*. Dit wordt hieronder uitvoerig beschreven.

Wat wij hierbij van groot belang achten, is dat er in ieder geval vanuit de kinderopvang geen deskundigen van buiten ingeschakeld worden, als de ouders daar niet mee instemmen. Wij maken hierbij gebruik van ons eigen netwerk van o.a. een JGZ-verpleegkundige (zij is ook onze vertegenwoordigster in het

Jeugdhulp team dit is een overlegvorm waar diverse disciplines aan deel nemen). Daarnaast werken we samen met fysiotherapeuten, logopedisten, ergotherapeuten, pedagogen en psychologen (voornamelijk van het kindercentrum Geesteren, maar geeft de ouder de voorkeur aan een andere partij, dan is dit wat ons betreft ook prima).

We doen het samen, dat is ons uitgangspunt. In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, school en hulpverleners indien nodig.

Enkel wanneer er een duidelijk vermoeden is van kindermishandeling en de ouders zijn hierop niet aanspreekbaar, dan moet de kinderopvang in belang van het kind de ouders passeren en deskundige hulp inschakelen. Peuteropvang de Bengeltjes hanteert hiervoor het protocol *Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling* waarin duidelijk is aangegeven welke stappen door wie gezet moeten worden.

7.2.1 Zorglijn stappenplan

STAP 1: Signaleren (de pedagogisch medewerker maakt zich zorgen)

- Waarover maak je je zorgen?
- Het kind observeren en observaties vastleggen.
- Zorgen delen en bespreken met collega en leidinggevende.
- De pedagogisch medewerker bespreekt het signaal laagdrempelig tijdens de breng- en haalcontacten met de ouders. Bespreekt met de ouder wat goed gaat en waaruit de zorgen bestaat. Je benoemt hier voornamelijk wat je ziet (feiten) en of ouders dit thuis ook herkennen.
- Observaties in een (verkennend) gesprek voorzichtig voorleggen aan de ouders.

STAP 2: Handelen (door pedagogisch medewerker)

- Observaties en bevindingen bespreken met ouders .
- Stappenplan met ouders doorspreken.
- Inschakelen deskundigen: JGZ-verpleegkundige, bespreking jeugdhulpteam
- Eventueel inschakelen: Logopediste, fysiotherapeut, psycholoog, pedagoog. In samenspraak met ouders en/of JGZ-verpleegkundige.
- Contact onderhouden met ouders.
- Leidinggevende op de hoogte houden ontwikkelingen.
- Het maken van een *Ontwikkelingsplan* (F44) door leidinggevende en/of pedagogisch medewerker.
- Vormgeven van extra begeleiding van het kind in de groep.
- Van alle stappen dient een korte schriftelijke verslaglegging te worden gemaakt. Maak daarvoor gebruik van het formulier F44 *Ontwikkelingsplan*
- Bespreken met Jeugdteam en/of basisschool.

STAP 3: Voortgang bewaken

- Ontwikkelingsplan/doelen bespreken door middel van MDO en ouders.
- Elke vier á vijf maanden voortgang bespreken door middel MDO en ouders.
- Pedagogische medewerkers zorgen dat er op de groep aan de gestelde doelen wordt gewerkt d.m.v. uk en puk activiteiten.
- Ouders tips geven om met uk en puk thuis aan de slag te gaan door themabrieven en dagverslagen.
- Het in kaart brengen van de bevindingen van de activiteiten.

- Leidinggevende zorgt dat voor iedere MDO de doelen in het ontwikkelingsplan worden bijgesteld en samen met de uitnodigingen verstuurd worden.
- Een zorgcoördinator zorgt voor de notulen tijdens MDO.
- Betrekken van de school voor de warme overdracht indien kind bijna 3,5 jaar is.
- Indien nodig alle betrokkenen uitnodigen voor een gezamenlijke overdracht.

STAP 4: Overdracht

- Bespreken overdracht tijdens MDO waarbij ouders en betreffende school/instelling worden uitgenodigd.
- Eventueel observatie op de groep zodat school een goed beeld krijgt.
- Eventueel bespreking uitstel school.

Aandachtpunten:

- Het kind heeft recht op ontwikkeling in zijn eigen tempo.
- Als er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind, dan is het van groot belang dat de ouders meteen op de hoogte gebracht worden van de signalen en ook voortdurend bij het proces betrokken blijven. De ouders zijn verantwoordelijk voor het kind. Dit betekent dat er niets ondernomen mag worden zonder medeweten van de ouders.
- Verkregen informatie wordt conform de beroepscode alleen met toestemming van ouders aan derden gegeven.
- De pedagogisch medewerker heeft een ondersteunende en preventieve taak in de opvoeding van een kind. Door vroeg te signaleren en het kind vroeg te stimuleren, kunnen tijdelijke vertragingen in de ontwikkeling snel opgespoord en verholpen worden, zodat ze niet uitgroeien tot een probleem.

Bieden van ondersteuning bij vragen over opvoeding of ontwikkeling.

Kinderen opvoeden is leuk. En al gaat alles goed, toch maakt bijna iedere ouder zich zo nu en dan zorgen. Waarom huilt mijn kind nu? Groeit hij wel genoeg? Ontwikkelt hij zich voldoende? Soms heb je als ouder dit soort vragen. Of je hebt behoefte aan hulp.

Pedagogisch medewerkers zijn door hun opleiding en ervaring in het werken met kinderen, in staat u van advies te voorzien. Al kan de pedagogisch medewerker niet altijd een direct antwoord geven op elke vraag, zij kan wel een luisterend oor bieden, adviseren, zal zij informatie inwinnen bij de leidinggevende of informeren over bijvoorbeeld literatuur die u kunt raadplegen of een instantie waar u terecht kunt met uw vraag.

8. DE ONTWIKKELING VAN 2- TOT 4-JARIGEN

8.1 De ontwikkeling van de motoriek

De motorische ontwikkeling in de leeftijd tussen 2 en 4 jaar gaat snel. Dat hangt samen met de ontwikkeling van hersenen en lichaam, die er samen voor zorgen dat kinderen hun spieren beter kunnen gebruiken en hun bewegingen kunnen coördineren. Van onhandige lopers veranderen peuters in echte hardlopers. Kunnen ze eerst alleen een bal oppakken en loslaten, nu leren ze min of meer gericht te gooien. Doordat de oog/handcoördinatie verbetert, krijgen kinderen steeds meer fijn motorische vaardigheden onder de knie: een taartvormpje vullen met zand en omkeren op de rand van de zandbak zal 2-jarigen nog niet, maar 3-

jarigen wel lukken. Jonge kinderen zijn daarbij over het algemeen heel goed in staat om zelf in te schatten wat ze kunnen en hoe ze dat het best kunnen aanpakken. Jongere kinderen laten zich bijvoorbeeld op de buik van een grote, gladde steen afglijden terwijl oudere kinderen er al zittend vanaf gaan. Ze kunnen hun eigen mogelijkheden al heel goed inschatten. Hoe meer mogelijkheden de omgeving biedt voor verschillende motorische activiteiten, hoe beter de motoriek zich ontwikkelt. De volgende activiteiten spelen daarbij een rol:

- grove motoriek: rennen, lopen, springen, huppelen, fietsen, klimmen, glijden, hinkelen, wippen, schommelen, balspelen (gooien, vangen, schoppen), duwen en trekken, kruipen en sluipen, dansen en bewegen (ritmische oefeningen), rollen en ronddraaien, balanceren (over een boomstam lopen).
- fijne motoriek: voorwerpen stapelen, verplaatsen en combineren, spelen met zand, bouwen (met blokken en constructiemateriaal), spelen met water (bekers e.d. vullen, plantjes begieten, spetteren), verzamelen en ordenen (blaadjes, steentjes, maïsstokjes), puzzelen, plakken, kleuren.

8.2 De sociaal-emotionele ontwikkeling

Tweejarigen zijn vaak al sterk op elkaar gericht, ze kijken naar elkaar, ze volgen en imiteren elkaar. Gaandeweg verandert de aard van dit samenspelen en gaan ze speelgoed en ervaringen delen. Samen dingen doen, alleen dingen doen terwijl je naar elkaar kijkt en toekijken wisselen elkaar voortdurend af. Al spelend leren kinderen om te gaan met elkaar, samen te werken, conflicten op te lossen en elkaar te imiteren. Buiten gelden andere regels dan binnen: je mag er hard schreeuwen en je kunt er hard (achter elkaar aan) rennen, je kunt er eindeloos fantaseren en allerlei rollenspelen doen, zeker als de ruimte zich daarvoor leent (een struik of houten huisje wordt een hol, kasteel of winkel). Peuters hebben echter ook regelmatig de behoefte om alleen maar ergens te zitten of te staan. Om nieuwe indrukken en ervaringen te kunnen verwerken hebben kinderen behoefte om zich terug te trekken. Er ontstaan vaak vanzelf rust- en terugtrekplekken.

Belangrijk voor de sociaal-emotionele ontwikkeling is dat kinderen zelfvertrouwen krijgen. Ook daarin kan het buitenterrein bijdragen door er duidelijke uitdagingen aan te brengen. Een aan een boom hangend dik touw met een knoop erin kan door peuters eerst gebruikt worden om er rondjes mee om de boom te draaien. Na een tijdje zullen ze op de knoop gaan zitten en de voeten van de grond tillen: ze hebben de angst om los van de grond te komen overwonnen en schommelen!

Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling spelen de volgende activiteiten een rol:

- spelen met een groepje (samenwerken, naast elkaar spelen)
- alleen spelen
- terugtrekken (zitten, staan, rondkijken)
- fantasiespel (rollenspel, verkleeden, imiteren)
- communiceren (naar elkaar kijken, lachen, met elkaar praten)
- nieuwe dingen uitproberen (motorisch, creatief)
- omgaan met dieren (verzorgen, contact maken)

8.3 Taalontwikkeling

De voertaal bij peuteropvang de Bengeltjes is Nederlands. Naarmate kinderen ouder worden, formuleren ze langere en meer volledige zinnen. Het taalgebruik gaat steeds meer lijken op dat van volwassenen. Rond het derde jaar is er sprake van een tweede grote woordenschatgroei. De woordenschatuitbreiding ontstaat door de vele ervaringen die kinderen opdoen. Soms zijn kinderen genooddaakt lange omschrijvingen te geven door een gebrek aan woordenschat. De woorden kunnen ook in een andere volgorde worden gebruikt en de werkwoordregels

worden vaak nog niet goed toegepast. Om van een normale taalontwikkeling te kunnen spreken moeten kinderen aan de volgende minimum spreeknormen voldoen:

- 3 jaar: drie- tot vijfwoorduitingen, waarbij de grammaticale structuur vaak nog kan afwijken;
- 4 jaar: eenvoudige, enkelvoudige zinnen die al meer grammaticale structuur hebben.

Volwassenen kunnen op de volgende manieren helpen bij de taalontwikkeling:

- Op ooghoogte zijn met kinderen: op deze manier wordt oogcontact gemaakt en kunnen kinderen de volwassene gemakkelijk zien en horen. Ook weten kinderen op die manier dat wat gezegd wordt, voor hen bedoeld is.
- Herhalen: in een goede, volledige zin herhalen wat kinderen zeggen. Kinderen horen dan de correcte zin en door die vaak te horen leren ze diezelfde zinnen te maken.
- Handelingen begeleiden met taal: door uit te leggen wat wordt gedaan, leren kinderen de wereld kennen.
- Vragen stellen: door het stellen van open vragen krijgen kinderen de gelegenheid over iets te vertellen maar ook zelf over dingen na te denken.
- Spelen met andere kinderen.
- Lezen van boekjes en zingen: kinderen vinden het leuk om plaatjes te kijken en naar boeken te luisteren. Dit kan een rustmoment van de dag zijn. In boeken kunnen dingen aan de orde komen die niet in de directe omgeving aanwezig zijn. Op deze manier leren de kinderen ze wel kennen; het vergroot hun woordenschat.

8.4 De creativiteitsontwikkeling

De motorische ontwikkeling in de leeftijd tussen 2 en 4 jaar gaat snel. Voor de creativiteitsontwikkeling betekent dit dat de ontdekkingsfase voorbij is. Kinderen zijn toe aan nieuwe uitdagingen. Ze kunnen al gericht dingen gaan schilderen of stickertjes plakken. Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen ze zelf iets uitknippen en opplakken. Door het werken met verschillende materialen en hulpmiddelen wordt hun creativiteit verder ontplooid en worden ook de andere ontwikkelingsgebieden gestimuleerd. Activiteiten die de creativiteitsontwikkeling stimuleren: knippen, plakken, verven, kleien, zand en water, zingen en dansen.

8.5 De ontwikkeling van de zintuigen

In de peuterleeftijd verandert de waarneming: peuters kunnen vorm, afmeting en afstand van voorwerpen al redelijk goed inschatten en weten bijv. of een fiets die vijf meter verderop staat, te groot is. Door allerlei ervaringen in de eerste twee levensjaren weten peuters dat een voorwerp hetzelfde blijft, ook al verandert hun eigen afstand tot het voorwerp. Ze kunnen steeds beter vormen, kleuren en geluiden onderscheiden. Ook hierin draagt het herhaaldelijk ervaring opdoen bij aan de zintuiglijke ontwikkeling: buiten zijn andere kleuren, vormen, geluiden, temperaturen en geuren dan binnen. De volgende activiteiten zijn hierbij belangrijk:

- kleuren en vormen zien, onderscheiden en herkennen
- afstanden zien
- geluiden horen, onderscheiden en herkennen (vogels, ritselende bladeren, wind)

- materialen onderscheiden en herkennen (zand, water, steen, hout, planten)
- geuren onderscheiden en herkennen (gras, zand, bloemen, eten koken)
- smaken onderscheiden en herkennen
- weersveranderingen onderscheiden en herkennen (zon, schaduw, wind, regen, sneeuw, wolken, warmte, kou).

8.6 De cognitieve ontwikkeling

Hoe meer peuters zelf dingen kunnen uitproberen (alleen of samen met anderen), hoe meer ze daarvan leren. Bovengenoemde activiteiten dragen uiteraard allemaal bij aan het leren. Door ergens op te klimmen leren ze de spieren gecoördineerd te gebruiken en als ze boven zijn, leren ze dat de wereld er vanuit dat perspectief anders uitziet. Spelend leren ze zo begrippen als onder, boven, hoog, laag, diep. Wanneer kinderen buiten lopen, kunnen peuters leren zich te oriënteren: als ze achter een bosje langs lopen, zien ze een andere muur van het schuurtje. Als ze nog een stukje verder lopen komen ze bij een grasveldje en nog iets verder komen ze weer bij de deur van de speelruimte. De cognitieve ontwikkeling vindt in deze leeftijd plaats door middel van de volgende activiteiten:

- ontdekken (eigenschappen en mogelijkheden van materialen, combinaties maken)
- imiteren (naspelen van eerdere ervaringen of kenmerken van personen)
- herhalen (iets doen, de ervaring opslaan, het zich herinneren en opnieuw doen)
- logische verbanden leggen (de laadbak van de duwkar kiept om als je er te veel zand achterin doet)
- problemen oplossen
- werken met creatief materiaal (verf, zand, water, losse materialen)
- omgaan met planten en dieren (groei, verzorging, veranderingen zien)
- terrein verkennen (oriënteren, de weg vinden en herkennen).

8.7 De morele ontwikkeling

Kinderen willen een ander niet bewust pijn doen, maar ze hebben nog veel oefening nodig voor ze weten wat een ander pijn doet, om de grenzen te verkennen en zichzelf te leren kennen. Die grenzen leren kinderen vooral in het samen stoeien en spelen. Ze corrigeren daarbij zichzelf en hebben vele manieren om een conflict op te lossen. Dat is ook één van de redenen waarom een volwassene zich niet te snel met een conflict moet bemoeien; ze komen er meestal zelf wel uit. Een pedagogisch medewerker is voor de kinderen een gezagsfiguur, zij weet wat ze wel en niet mogen doen. Als kinderen iets doen wat niet mag, is een boos gezicht van een pedagogisch medewerker of „nee“ zeggen vaak genoeg. Het morele aspect kan geoefend worden in de volgende activiteiten:

- rituelen bij het in de kring zitten of bij het eten
- liedjes zingen, kunnen benadrukken hoe prettig het met elkaar is
- de manier waarop feestdagen worden gevierd of waarop afscheid wordt genomen van een kind dat naar de basisschool gaat. Hierin wordt uitgedrukt dat iedereen belangrijk is en een plekje heeft in de groep
- met positieve rituelen een gevoel van gezamenlijkheid creëren. Dat is een belangrijke basis voor de ontwikkeling van normen en waarden. Door goede omgangsvormen aan te leren, zoals „dankjewel“ zeggen, wordt bijgedragen aan het besef van kinderen hoe het hoort. Daarin heeft een pedagogisch medewerker een belangrijke voorbeeldfunctie.

9. MEDEWERKERS

9.1 Pedagogische medewerkers

De kinderen worden opgevangen door uitsluitend professionele pedagogische medewerkers die vanuit de pedagogische visie van peuteropvang de Bengeltjes op persoonlijke wijze een relatie aangaan met de kinderen. De pedagogische medewerkers hebben een pedagogische beroepsopleiding gevolgd in het middelbaar of hoger beroepsonderwijs.

Peuteropvang de Bengeltjes werkt uitsluitend met vaste pedagogische medewerkers en invalkrachten op de groep.

9.2 Huishoudelijke hulp

Elke woensdag komt een huishoudelijke hulp voor de grote huishoudelijke klussen. Daarnaast werken wij met een schoonmaakrooster waarin alle huishoudelijke taken van de pedagogisch medewerk(st)ers en groepshulp zijn omschreven. Er is in een tijdschema duidelijk aangegeven wat en hoe er dagelijks – wekelijks – maandelijks schoongemaakt moet worden. Daarnaast wordt bijgehouden wanneer en wat is schoongemaakt.

9.3 Stagiaires

Om aankomende beroepskrachten de kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang, zijn er jaarlijks een aantal stagiaires. Zowel de kinderen als de stagiaire zelf hebben er belang bij vertrouwd te raken met elkaar. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiaires gebeuren onder begeleiding van onze ervaren medewerkers. Gedurende de stage worden de stagiaires boventallig ingezet. Dit houdt in dat het team van vaste pedagogisch medewerkers wordt aangevuld met een stagiaire. De professionaliteit en kwaliteit blijven gewaarborgd. Er zijn twee verschillende leerroutes voor pedagogische medewerker in opleiding. Wij maken gebruik van de beroeps opleidende leerweg (BOL). In de beroeps opleidende leerweg volgen leerlingen in voltijd onderwijs en doen een aantal periodes stage. Tijdens de stagewerkzaamheden worden BOL stagiaires boventallig ingezet.

10. WET KINDEROPVANG/IKK

10.1 Verantwoorde kinderopvang

In de Wet Kinderopvang wordt o.a. aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede, gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving.

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet Kinderopvang en de bijbehorende toelichting is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van Professor J.M.A. Riksen-Walraven. Haar opvoedingstheorie ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang en de Beleidsregels Kwaliteit Kinderopvang. Zij formuleert hierin vier opvoedingsdoelen, die gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 13 jaar:

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van de sociale competentie
4. Het bevorderen van de morele competentie, waarden en normen

Hieronder wordt uitgelegd hoe wij daar bij peuteropvang de Bengeltjes invulling aan geven.

10.1.1. Het bieden van emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis in de kinderopvang. Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Dit is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling.

In principe zijn er vier belangrijke bronnen van veiligheid voor een kind, namelijk relaties met de pedagogisch medewerker, relaties met andere kinderen, de inrichting van de omgeving en structuur. Ook is het belangrijk dat kinderen langzaam wennen aan een nieuwe omgeving met nieuwe mensen. Daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen komen wennen voordat ze op peuteropvang de Bengeltjes komen.

De relatie met de pedagogisch medewerker

Een kind gebruikt de pedagogisch medewerker als veilige basis om de omgeving te verkennen en zoeken bij hen bescherming en troost. Een warme vertrouwde relatie tussen pedagogisch medewerker en kind wil zeggen dat het kind weet dat er goed voor hem of haar wordt gezorgd en hij of zij wordt gerespecteerd. Zij kennen elkaar en zijn op elkaar betrokken. Als kinderen zich begrepen voelen, verstevigt dit het contact tussen pedagogisch medewerker en kind. Wanneer een kind bijvoorbeeld verdriet of pijn heeft, mag het best huilen, het wordt dan getroost. Het kind wordt op zo'n moment serieus genomen.

's Morgens bij binnenkomst worden de kinderen door de pedagogisch medewerker begroet en op ooghoogte aangesproken. Het geeft de kinderen het gevoel van welkom (veiligheid). Als een kind de pedagogisch medewerker wat wil vertellen zal deze op zijn/haar beurt naar het kind luisteren en eventueel vragen stellen. We bieden duidelijkheid door aan te geven wat we gedurende de dag gaan doen. Wanneer een kind voor het eerst komt, besteden we extra aandacht aan de eerste kennismaking. We laten zien dat we er zijn voor het kind.

Relaties met andere kinderen

Kinderen zijn vanaf heel jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Ze proberen contact met elkaar te maken en te communiceren. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat bij jonge kinderen door regelmatig samen te spelen. Kinderen worden in principe individueel benaderd. Ieder mens, dus ook ieder kind, is immers uniek. Het sociale aspect is erg belangrijk: leren rekening houden met elkaar, elkaar helpen en voor elkaar opkomen. Kinderen dienen op een positieve, opbouwende manier benaderd te worden. Al vanaf de peutertijd ontstaan er heuse vriendschappen en op de buitenschoolse opvang zoeken kinderen elkaar graag op om samen iets te ondernemen.

De pedagogisch medewerker speelt een actieve rol in de interactie tussen kinderen:

- door kinderen op elkaar te attenderen
- door kinderen te vragen andere kinderen een handje te helpen
- door kinderen gezamenlijk verantwoordelijk te maken voor iets
- door zich juist terughoudend op te stellen en situaties afwachten en de kinderen bijvoorbeeld iets samen te laten oplossen.

- door de kinderen te begeleiden in de interactie.

Inrichting van de omgeving

Willen kinderen zich veilig voelen, dan is een huiselijke sfeer van groot belang, dus een herkenbare omgeving d.m.v. inrichting met een tafel, een bank, een box, aparte slaapkamers, speelgoed op een vaste plek enz. De kinderen kunnen zich als het nodig is terug trekken op de bank of even bij de pedagogisch medewerker op schoot. De ruimte wordt gezellig ingericht aan de hand van een bepaald thema of gewoon aan de tijd van het jaar.

Daarnaast is het belangrijk om structuur te bieden, waarbij de drie R's van rust, reinheid en regelmaat worden toegepast. Rust: wanneer het te rumoerig is, wordt de deur van de groep gesloten of wordt de groep opgesplitst in kleine groepjes om activiteiten mee te doen. Reinheid: Hygiëne wordt erg hoog in acht genomen. Vieze neuzen worden gepoetst, voor het eten worden handen gewassen, na het buiten spelen worden de handen gewassen, na het eten worden monden en handen schoon gemaakt en elk kind krijgt een eigen washandje. Daarnaast hanteren wij de hygiëneregels van de GGD. Ritme: er wordt een vast dagritme aangehouden, zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Dit kunnen kinderen terug zien op de dagritme kaarten van Uk en Puk. Indien nodig gebruiken wij nog simpele dagritme kaarten waar nog minder op staat zodat het voor het kind overzichtelijker is.

Wennen

Omdat kinderen moeten wennen aan de nieuwe situatie, de groep en de groepsleiding, vindt eerst een proefochtend plaats, waarbij een hartelijk welkom en open communicatie van groot belang zijn bij het opbouwen van vertrouwen. Samen met de ouder(s) komt een kind één week voor aanvang van de opvang rond 09.00 uur voor een intakegesprek naar peuteropvang de Bengeltjes. Het doel van dit intakegesprek is wederzijdse kennismaking en informatie-uitwisseling aan de hand van een intakeformulier. Daarna mag het kind de rest van de ochtend blijven. Afhankelijk van hoe de ochtend verloopt wordt een vervolg van de wensperiode afgesproken. Gaat het goed, dan komt het kind gewoon op de aangegeven datum; gaat het niet zo goed, dan wordt er nog een extra ochtend of middag afgesproken.

Ook bij de overgang van de dagopvang naar BSO 'De Bengels' mogen kinderen vooraf een middag wennen. Ouders kunnen bij het halen bij 'De Bengels' een afsprakenformulier invullen (deze is ook te vinden op onze website). Hierop kunnen ouders duidelijk aangeven wat een kind wel en niet mag (bijv. ten aanzien van zelfstandigheid).

Bij het wennen speelt het afscheid nemen een duidelijke rol. Het is erg belangrijk om duidelijk afscheid te nemen en het afscheid niet te lang uit te stellen. Stiekem weglopen als de kinderen spelen heeft geen zin. Het kind zal de ouder op een gegeven moment gaan missen en zich in de steek gelaten voelen. De volgende keer zal het kind de ouder niet los laten, omdat de angst bestaat dat de ouder weer opeens verdwenen is. Met de peuters worden ouders daarom uitgezwaaid. Valt het afscheid nemen zwaar, dan zal de pedagogisch medewerker er zijn om de kinderen te troosten. Voor kinderen is het belangrijk te weten dat ouders weggaan en later terugkomen.

Om de twee leefwerelden van de kinderen op elkaar aan te laten sluiten, wordt telkens informatie uitgewisseld tussen ouders en pedagogisch medewerkers. Alleen als ouders weten wat er in een groep gebeurt, kan er sprake zijn van gedeelde opvoeding.

Praktijkvoorbeelden:

Elke dag kent een aantal vaste, steeds terugkerende onderdelen op steeds dezelfde tijden zoals de eetmomenten, wc- en verschoonrondes, buitenspelen en vrij spelen. Aan deze verschillende momenten zijn vaste rituelen verbonden zoals liedjes zingen voor het eten, na het buiten spelen handen wassen en een boekje lezen voordat we een koekje gaan eten. Deze worden begeleid door vaste pedagogisch medewerkers. Alle gevoelens van de kinderen worden serieus genomen en positief ontvangen/erkend door de pedagogisch medewerkers. Emoties die kinderen tonen bij bijvoorbeeld een moeizaam afscheid van vader of moeder worden gesignaleerd door de pedagogisch medewerker, benoemd en uitgelegd zodat kinderen zich gezien en gehoord voelen. Verder worden kinderen geholpen bij het oplossen van conflicten met andere kinderen waarin we het volgende concept hanteren: de betrokken kinderen mogen om de beurt hun verhaal vertellen en iedereen luistert naar elkaar. De pedagogisch medewerker gaat samen met de kinderen op zoek naar een voor iedereen acceptabele oplossing.

10.1.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Actief leren

Twee- tot vierjarigen leren op een zeer actieve manier. Met hun lichaam en al hun zintuigen leren ze bewegen, denken, begrijpen en praten. Ze doen dat vooral door te spelen. Spelen is een basisbehoefte en onmisbaar voor de ontwikkeling. Peuteropvang de Bengels schept voorwaarden voor het spelen, begeleidt de kinderen en geniet met ze mee.

Kinderen gaan op verkenning, experimenteren en verleggen hun grenzen. Wij bieden de kinderen niet alleen verzorging en geborgenheid, maar wij zijn ook gericht op het stimuleren en het ontwikkelen van kinderen. Hoe ouder de kinderen zijn, hoe meer de balans van het beschermen naar het opgroeien overhevelt. Het is geen echte opvang meer, maar vrije tijd waarin kinderen volwaardige partners kunnen worden.

Een kind kan op verschillende manieren gestimuleerd worden. Bijna elke situatie is voor kinderen een leersituatie. Bij peuteropvang de Bengeltjes worden er door de pedagogisch medewerkers continue kansen gegrepen om kinderen te stimuleren. Mede door het programma van Uk & Puk.

Pedagogisch medewerkers sluiten aan bij de belangstelling van kinderen en bij hoe ze leren. Dit doen zij door samen met de kinderen dingen te doen en te ervaren. Ze proeven, ruiken en voelen met de kinderen mee. Ook geven zij het spel van kinderen een nieuwe impuls door zelf mee te spelen. Samen op de grond in de poppenhoek of bij het bouwen van een treinrails. De pedagogisch medewerker gaat voorop bij dansen en zingen, de kinderen leren al imiterend de liedjes en de bewegingen.

Persoonlijke zorg

Kwaliteit van zorg aan kinderen wordt niet alleen gemeten aan de hand van hoeveel de kinderen gegeten hebben en wanneer ze de laatste schone luier hebben gehad. Het is vooral belangrijk hoe de kinderen te eten krijgen en hoe de pedagogisch medewerkers tijdens het verschoonen omgaan met de kinderen. De

verzorgingsmomenten zijn heel geschikt om kinderen rust te bieden, een warm contact te maken en persoonlijke aandacht te geven. Kinderen kunnen zich dan emotioneel weer opladen. Ook buiten de verzorgingsmomenten om worden de kinderen op schoot genomen, krijgen ze een knuffel en persoonlijke aandacht. In de periode tussen 0 en 4 jaar ontwikkelen kinderen zich van totaal afhankelijke wezentjes die volledig verzorgd moeten worden tot relatief zelfredzame kleuters. Bij peuteropvang de Bengeltjes worden de kinderen gestimuleerd om zelfstandig te eten en te drinken, worden de kinderen getraind in zindelijkheid en leren ze handen wassen, aan- en uitkleden en helpen met opruimen. Van dwang is geen sprake. Er wordt aangesloten op individuele mogelijkheden, zodat elk kind trots op zichzelf leert te zijn. Vanaf ongeveer 1½ - 2 jaar begint het gevoel te komen dat een kind moet plassen. Dit is de periode dat een kind soms ook aan gaat geven, 'ik plas' en het op dat moment dan ook doet. Tussen de 2 en 3 jaar kun je echt met zindelijkheid beginnen. Eerder beginnen loopt vaak uit in teleurstelling van beide kanten.

Hoe ouder het kind wordt des te meer de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van het kind wordt gestimuleerd door het kind zoveel mogelijk zelfstandig opdrachten uit te laten voeren. Dit zijn opdrachten die passen bij het ontwikkelingsniveau van het kind. De leidinggevende zorgt ervoor dat alleen datgene wordt verwacht waaraan het kind zou moeten kunnen voldoen. Belonen van een nieuwe stap draagt bij aan het zelfvertrouwen en stimuleert de zelfstandigheid. Kinderen moeten het spannend vinden iets nieuws te ondernemen. Het stimuleren van zelfstandigheid vraagt om een individuele benadering. Naast het belonen van gedrag is het belangrijk een vertrouwenswekkende sfeer te scheppen waarin kinderen fouten durven maken, boos durven worden en hun gevoelens durven uiten.

Spel- en ontwikkelingsmateriaal

Afgestemd op de verschillende ontwikkelingsgebieden (spraak- en taalontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, zelfredzaamheid) is er een basispakket speelgoed dat regelmatig wordt aangevuld en/of vervangen. Daarnaast wordt vaak met klei, scheerschuim, zand en water gespeeld of halen we dingen uit de natuur voor de zintuiglijke ontwikkeling. Tevens zijn er boekjes die de kinderen zelf kunnen "lezen".

Activiteiten

Er is een breed activiteitenaanbod, waarbij rekening wordt gehouden met de eigenheid en voorkeuren van elk kind. Iedere 5 à 6 weken wordt met de kinderen over een nieuw thema/onderwerp gepraat, gelezen, gezongen en geknutseld. Ouders kunnen dit thuis ook doen aan de hand van een themablad dat wordt verstrekt (ook via de website van De Boerderij).

Elke ochtend worden de kinderen in de kring afzonderlijk begroet. Er wordt dagelijks voorgelezen en gezongen t.b.v. de spraak- taalontwikkeling. Ook wordt regelmatig muziek gedraaid waarop samen wordt gedanst.

De groepsleiding nodigt de kinderen uit mee te doen aan spelletjes en activiteiten die ze zelf niet zo snel kiezen. Door aan te moedigen en te prijzen worden kinderen uitgedaagd nieuwe dingen te oefenen.

Communicatie met de ouders

Goede communicatie met ouders is essentieel voor de kwaliteit van de kinderopvang. Zonder informatie van ouders kan onvoldoende worden afgestemd op de individuele behoeften van kinderen. Dagelijks vindt bij het brengen en halen

persoonlijke, mondelinge overdracht plaats van ouders. Mochten ouders zelf niet in staat zijn om zijn of haar kind op te halen of te brengen, moet dat even doorgegeven worden aan een van de pedagogisch medewerkers. Zo weten zij door wie het kind wel opgehaald of gebracht wordt. Zonder overleg met ouders geven wij het kind niet zo maar mee.

Praktijkvoorbeelden:

We stimuleren de kinderen iets te doen wat ze moeilijk of wellicht spannend vinden om te doen. Hierbij kun je denken aan zelf proberen je schoenen of jas aan te doen. We helpen daar waar nodig is. Het kleurgebruik en de inrichting van peuteropvang de Bengeltjes sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen en de ruimtes zijn veilig en schoon. De kinderen kunnen zo vol overgave spelen en bewegen. Hierdoor leren ze op zichzelf en hun omgeving te vertrouwen. We moedigen kinderen aan om nieuwe activiteiten of spelletjes te doen en stimuleren kinderen in hun ontwikkeling door ergens een nieuwe uitdaging aan toe te voegen, bijvoorbeeld door een puzzel aan te bieden met net wat meer stukjes dan het kind gewend is.

De kinderen mogen, als ze dat willen, helpen met de dagelijks terugkerende 'grote mensen dingen' zoals afwassen, vegen, eten en drinken klaarmaken, tafel dekken, etc. Dit wordt beloond met complimenten en dankbaarheid van de pedagogisch medewerkers. De kinderen krijgen zo grip op het functioneren van de volwassenwereld en ontwikkelen een groeiend gevoel van eigenwaarde. Er is voor elk ontwikkelingsgebied (cognitief, motorisch, constructief, creatief en sociaal emotioneel) voldoende spelmateriaal aanwezig zodat een kind ruimschoots kan kiezen, zoals (voorlees)boeken, muziek, knutselmateriaal, spelletjes, puzzels, duplo/lego, poppen, auto's, trekkers en verkleedkleden. In de buitenruimte is een grote zandbak aanwezig. Kinderen kunnen rennen, klimmen, fietsen en steppen. Ook is er een voetbalkooi en een schommel aanwezig.

10.1.3 Het bevorderen van de sociale competentie

Vanaf de peutertijd ontstaan vriendschappen. Door kinderen al op jonge leeftijd te laten inleven in meer dan alleen zichzelf, worden sociale vaardigheden al vroeg gestimuleerd. Dit proces gaat door tot de leeftijd van 4 jaar.

Vriendschap

Kinderopvang heeft een positieve invloed op de sociale ontwikkeling. De kinderen leren binnen een groep met elkaar om te gaan, ze leren hoe fijn het kan zijn om met elkaar te spelen, maar ook dat op de beurt gewacht moet worden en dat rekening moet worden gehouden met elkaar. Kinderen kunnen veel van elkaar leren. De jongste kinderen imiteren de speelwijze van de ouderen, terwijl de oudere kinderen op hun beurt weer rekening leren houden met de jongeren. Juist in spel en activiteiten leren kinderen veel. Zowel binnen als buiten is voldoende ruimte die uitdaagt en stimuleert tot rennen, klimmen, fietsen, avontuur en ontdekken.

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de ruimte om elkaar wel of niet op te zoeken. Bij vriendschap moet sprake zijn van gelijkwaardigheid; het ene kind moet het andere niet onderdrukken. Is dit wel het geval, dan is het mogelijk dat aparte activiteiten worden aangeboden, zodat er niet alleen fysiek maar ook geestelijk ruimte ontstaat tussen de kinderen. Hetzelfde geldt voor broers en

zussen. Zij kunnen veel aan elkaar hebben, vooral tijdens de wenperiode, maar ze moeten de mogelijkheid hebben om eigen vriendschappen te sluiten. Speelgoed is van iedereen, maar niet met alle speelgoed kunnen meerdere kinderen tegelijk spelen.

Kinderen helpen bij het hanteren van emoties

Kinderen krijgen de ruimte om hun emoties te tonen. Kinderen kunnen boos zijn omdat ze een conflict hebben of omdat ouders weggaan. Soms is het verstandig een kind even aan zijn boosheid toe te laten geven, dus even met rust te laten. In geval van een conflict wordt aan de kinderen uitgelegd hoe via overleg overeenstemming kan worden bereikt. Kinderen kunnen ook verdrietig zijn omdat ze nog moeten wennen of omdat ze 'slachtoffer' zijn van het gedrag van andere kinderen. Zij krijgen de ruimte om aan te geven of ze getroost willen worden. Als ze hun tranen wegslikken worden ze gestimuleerd om emoties te uiten door in te gaan op de oorzaak van het verdriet. Bij het troosten is geborgenheid het belangrijkste. Voor de kinderen is het belangrijk te weten dat de pedagogisch medewerkers er voor ze zijn. Een huilend kind wordt zo snel mogelijk benaderd om te kijken wat er aan de hand is en om te troosten.

De sociale ontwikkeling wordt o.a. op de volgende manieren gestimuleerd:

1. Elkaar duidelijk maken wat wel en niet wenselijk is. Kinderen leren bij onderlinge conflicten voor zichzelf opkomen en onderhandelen. Ze krijgen daarbij de ruimte om zelf naar oplossingen te zoeken. Indien dit mogelijk is of wanneer een kind het onderspit moet delven, zal de pedagogisch medewerker ingrijpen. Maar zal proberen een ieder in zijn waarde te laten en proberen het positief op te lossen.
2. Verdriet laten delen en hen vervolgens bij behoefte troosten.
3. Kinderen laten inzien dat zij kunnen winnen en verliezen.
4. Namen leren van elkaar door een namenspel in de kring.
5. Elkaar helpen en ook hulp vragen aan elkaar, samen een spel spelen.
6. Het samenspelen en 'samenwerken' tijdens het spelen en omgaan met de dieren positief waarderen.
7. Verhalen van kinderen serieus nemen en stimuleren naar elkaar te luisteren.
8. Goede interactie tussen pedagogisch medewerker en kind.

Conflicten

Kinderen worden gestimuleerd op een respectvolle manier met elkaar om te gaan en duidelijk te maken wat zij wel en niet willen. Regel is dat kinderen elkaar geen pijn mogen doen. Alle kinderen, ook vriend(inn)en, krijgen wel eens ruzie. In eerste instantie wordt het oplossen ervan aan de kinderen zelf overgelaten. Zo leren ze voor zichzelf op te komen en te onderhandelen. Indien ze er zelf niet uit komen, zal de pedagogisch medewerker proberen te bemiddelen en de ruzie op te lossen. Ruzie probeer je altijd uit te praten en de pedagogisch medewerk(st)er zal dit stimuleren. Soms zijn kinderen zo boos dat ze eerst moeten bedaren. Hiervoor krijgen ze de ruimte. Schoppen en/of slaan kunnen ook uitdrukkingen zijn van onvermogen.

Concurrentie

Er wordt een sfeer gecreëerd waarin kinderen zichzelf kunnen zijn. Zij worden gewaardeerd om wat zij kunnen. Dit zal bij ieder kind anders zijn. Zonder dat het wordt opgelegd beconcurreren kinderen elkaar, zij vergelijken hun prestaties. Sommigen hebben behoefte om overal de beste in te zijn.

De pedagogisch medewerker probeert de verschillende vaardigheden te waarderen. Voor het zelfvertrouwen van een kind is het belangrijk dat het weet dat hij/zij kan 'scoren'. Iedereen moet een keer de beste kunnen zijn, maar dit moet niet ten koste gaan van de groep. Getracht wordt ieder kind het gevoel te geven dat hij/zij gewaardeerd wordt zoals hij/zij is.

Het versterken van de innerlijke weerbaarheid

Het is belangrijk dat kinderen voor zichzelf leren opkomen.

Praktijkvoorbeelden:

- *Een kind zit in de zandbak te spelen met een emmertje en een schep. Een ander kind komt erbij, vindt het emmertje ook wel leuk en pakt het af. De pedagogisch medewerker overziet de situatie, houdt het in de gaten maar grijpt nog niet in. Het kind dat als eerste het emmertje had, moet weerbaar worden en voor zichzelf opkomen. Wanneer het kind dit niet doet, kan de pedagogisch medewerker aangeven dat hij/zij het emmertje niet zomaar hoeft af te staan. Wanneer het kind wel het emmertje terugpakt en aangeeft dat het daarmee aan het spelen was, is het mogelijk dat het tweede kind gaat huilen omdat het zijn/haar zin niet krijgt (misschien denkt de pedagogisch medewerker dan wel dat hij/zij het emmertje had). De pedagogisch medewerker kan nu aangeven dat afpakken niet mag en dat het kind eerst moet vragen of het er ook mee mag spelen. De pedagogisch medewerker houdt dus toezicht op de situatie en grijpt pas in als hij/zij dit nodig acht.*
- *Wanneer we met de oudere kinderen een spel spelen, is het belangrijk dat de kinderen leren op elkaar wachten en het elkaar gunnen om te winnen. Als een kind het moeilijk vindt wanneer hij verliest, is het belangrijk te benoemen dat het niet belangrijk is om altijd te winnen en dat je niet altijd kunt winnen.*
- *Wanneer we buiten spelen op de trekkers, is het belangrijk dat de kinderen begrijpen dat niet altijd iedereen op dezelfde trekker kan en dat ze dit omstebeurt mogen.*

Wanneer kinderen ervaren dat ze zelf hun problemen op kunnen lossen krijgen ze meer zelfvertrouwen. Wanneer volwassenen snel ingrijpen of moeilijke situaties voor kinderen voorkomen, ontnemen ze kinderen de mogelijkheid te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op een situatie. Kinderen zullen zich dan ook in de toekomst afhankelijk opstellen van volwassenen.

10.1.4 Het bevorderen van de morele competentie, waarden en normen

Verschillen in normen, waarden en cultuur zijn een gegeven. De pedagogisch medewerkers is zich daarvan bewust en hanteert daarom heldere normen en waarden om de kinderen structuur en houvast te bieden. Voor de kinderen moet voldoende ruimte zijn zich te ontplooiën, waarbij tegelijkertijd veiligheid moet worden gegarandeerd. Enkele waarden en normen die gelden zijn:

- respect voor elkaar;
- jezelf kunnen zijn;
- saamhorigheid;
- emoties kunnen uiten;
- samen oplossingen zoeken;
- belangstelling voor elkaar;
- accepteren van verschillen;
- samen spelen en samen delen;
- kinderen helpen bij het reflecteren op hun eigen gedrag.

Getracht wordt deze waarden en normen zichtbaar te maken in de dagelijkse gewoonten, rituelen en regels. Bij het spelen in de groep gelden regels, gewoonten waar de kinderen zich aan dienen te houden. Houdt een kind zich er niet aan, dan wordt het hierop aangesproken waardoor het inzicht zal krijgen in het eigen gedrag.

Enkele praktische voorbeelden zijn:

- *geen speelgoed van elkaar afpakken*
- *elkaar geen pijn doen*
- *niet met speelgoed gooien*
- *puzzels op de tafel maken*
- *verfschort aan bij het verven*
- *binnen niet rennen*
- *speelgoed opruimen voor je met iets anders begint*
- *vaste regels wanneer we naar buiten gaan; kinderen moeten bij de deur wachten totdat ze naar buiten mogen.*

Regels bij fruit eten:

- *handen wassen voor het aan tafel gaan*
- *geen speelgoed aan tafel*
- *proberen naar elkaar te luisteren dus één voor één praten*
- *de mond leeg eten voor een nieuw stukje wordt gepakt*
- *niet van tafel lopen tijdens het eten*
- *geen fruit op de grond gooien*
- *helpen opruimen na het eten*

Corrigeren van gedrag

Soms komt het voor dat kinderen moeten worden gecorrigeerd in hun gedrag.

Redenen kunnen zijn:

- *wanneer een kind een ander kind slaat of op een andere manier pijn doet;*
- *wanneer de activiteit gevaarlijk is voor het kind zelf of voor anderen;*
- *wanneer de activiteit van een kind de bezigheden van anderen onmogelijk maakt;*
- *wanneer een kind met speelgoed gaat gooien.*

Wanneer bepaald gedrag moet worden gestopt, wordt dit zo veel mogelijk gedaan door de situatie uit te leggen en een beroep te doen op het inzicht van het kind in wat in deze situatie wel en niet kan. Daarbij moet duidelijk worden gemaakt dat het gedrag wordt afgekeurd en niet het kind zelf. Zo wordt voorkomen dat kinderen een negatief zelfbeeld krijgen. De pedagogisch medewerker die het kind heeft gecorrigeerd moet de onderlinge relatie zelf weer herstellen.

Wanneer een kind door te jonge leeftijd nog niet in staat is in te zien wat wel en niet mag of wanneer het geen zin heeft om de situatie begrijpelijk te maken door te grote emotionele opgewondenheid, wordt het gedrag met slechts een korte uitleg onderbroken. In het laatste geval zal een kind eventueel worden gestraft door het apart te zetten, te negeren, boos aan te kijken of middels woorden kort en duidelijk het gedrag af te keuren. De onderlinge relatie met het kind is dan tijdelijk minder goed, het kind wordt immers afgewezen. Op dat moment wordt geen uitleg gegeven hoe het kind zich had moeten gedragen, omdat het kind te opgewonden is om daarnaar te kunnen luisteren. Straffen is een laatste middel om kinderen ergens mee te laten stoppen. Om kinderen ander gedrag aan te leren

zijn andere opvoedkundige methodes nodig in de zin van stimuleren van gedrag dat wel wordt gewaardeerd.

Kinderen die veel correctie nodig hebben, moeten door de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk op hun goede gedrag worden aangesproken. Het belonen van positief gedrag zal voor kinderen een stimulans zijn om goed gedrag te laten zien en het negatieve achterwege te laten. Na onenigheid tussen kinderen onderling is het ook van belang dat de kinderen het met elkaar weer 'goed' maken. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijden en de ontwikkelingsfase waarin de kinderen verkeren.

De pedagogisch medewerkers zullen proberen wangedrag te voorkomen door alternatieven aan te bieden of door veranderingen ruim van tevoren aan te kondigen, bijvoorbeeld wanneer een spel moet ophouden vanwege het dagprogramma en wanneer er moet worden gegeten of geslapen. Door dit tijdig aan te kondigen, kunnen de kinderen zich voorbereiden en in hun eigen tempo er naar toe werken. Wanneer een kind nog niet kan begrijpen waarom iets niet mag of niet kan, wordt het gedrag abrupt gestopt.

'Straf'

Bij straf is het belangrijk dat het gedrag gestraft wordt en niet het kind. Voordat gestraft wordt, wordt bekeken waarom een kind een bepaalde houding aanneemt. Is het om negatieve aandacht te krijgen, dan wordt het gedrag genegeerd en het positieve gedrag juist beloond door complimenten te geven. Deze combinatie van negeren en belonen blijkt vaak goed te werken.

De pedagogisch medewerk(st)ers proberen consequent te zijn. Wanneer bedreigd wordt met een sanctie, wordt deze uitgevoerd wanneer het gedrag van het kind niet verandert. De aangekondigde straf moet uitvoerbaar zijn; het moet niet gaan om een loze dreiging. Mogelijke straffen zijn: het kind streng toespreken, het kind even apart zetten, het kind tijdelijk niet met bepaald speelgoed of met bepaalde kinderen laten spelen.

Na afloop van de 'straf' wordt de situatie met het kind nog eens doorgenomen. Het is belangrijk dat het kind begrijpt wat er is gebeurd en dat het weet dat de pedagogisch medewerker niet meer 'boos' is. Met het kind wordt afgesproken al naar gelang de ernst van de situatie of de gebeurtenis met de ouders wordt besproken. Wanneer bepaald gedrag een probleem wordt binnen de groep, dan wordt dit binnen het team van pedagogisch medewerkers besproken.

Het contact met de omgeving

Waar mogelijk zijn er contacten met de omgeving. Te denken valt aan buurtuitstapjes met de bolderkar, een wandeling naar de bakker, supermarkt of groenteboer of een bezoekje aan de dagopvang voor ouderen (bij opa's en oma's op bezoek). Dit alles gebeurt in het kader van de norm 'elkaar respecteren'.

10.2 Het mentorschap

Binnen onze organisatie wordt aan ieder kind een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders en is tevens de persoon die periodiek de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders bespreekt. Dit gebeurt aan de hand van ons observatiesysteem. De ouders worden door ons op de hoogte gebracht tijdens de intake wie de mentor van hun kind is. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met toestemming van ouders). Zie ook het kopje; zorglijn. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat wij belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke (kleine) achterstanden, tijdig kunnen signaleren.

10.3 Beroepskracht-kind ratio

Wij als kinderopvang organisatie moeten ons houden aan het beroepskracht-kind-ratio (BKR). Dit is het aantal pedagogisch medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep. Het aantal pedagogisch medewerkers is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen. Ten minste één pedagogisch medewerkers wordt ingezet voor de verzorging en opvoeding van gelijktijdig ten hoogste:

- 3 kinderen in de leeftijd van 0 tot 1 jaar.
- 5 kinderen in de leeftijd van 1 tot 2 jaar.
- 8 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar.
- 10 kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar (groep 1-2)
- 12 kinderen in de leeftijd van 7 tot 13 jaar (groep 3/4 t/m groep 8)
- Voor verticale groepen van 4 tot 13 jaar geldt een BKR van 1 op 11.

10.4 Vaste gezichtscriterium

Een vaste pedagogisch medewerker biedt sociaal-emotionele veiligheid aan een kind. De pedagogisch medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, kent het kind goed en weet waar het kind behoefte aan heeft. Een vast gezicht is een criterium bij de opvang van kinderen. Voor kinderen van 1 jaar en ouder is het wettelijk toegestaan maximaal drie vaste gezichten bij een Beroepskracht-kind-ratio van één of twee, en maximaal vier vaste gezichten bij een Beroepskracht-kind-ratio van drie of meer pedagogisch medewerkers. Als het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen dus meer pedagogisch medewerkers op de betreffende groep werken, naast de 'vaste' gezichten.

Wij vinden het wel belangrijk te benoemen dat er in geval van overmacht (denk aan onverwachte ziekte) niet altijd aan het vaste gezichtscriterium kan worden voldaan. Wij vinden het dan heel belangrijk de emotionele veiligheid te bewaren. Dat betekent dat de kinderen een pedagogisch medewerker om zich heen hebben waarmee ze zich vertrouwd en veilig voelen. Voor flexibele kinderen geldt dat deze eventueel in een andere groep geplaatst worden indien dit voor het kind een veiliger gevoel biedt. Wanneer we dit vooraf weten, wordt dit middels mail met ouders gecommuniceerd. Echter ook in dit geval kunnen we te maken hebben met ziekte op korte termijn.

10.5 3-uursregeling

Wij als kinderopvang organisatie moeten ons houden aan bovenstaand beroepskracht-kind-ratio. Bij peuteropvang de Bengeltjes wijken wij op de volgende tijden af van het BKR:

Van 12.30 uur tot 13.00 uur

Gedurende de rest van de dag wordt niet afgeweken van het BKR.

10.6 Pedagogisch beleidsmedewerker

De kwaliteit van de pedagogisch medewerkers is belangrijk. Het is belangrijk dat zij zich kwalitatief blijven ontwikkelen en daarin gecoacht worden. Vanaf 1 januari 2019 is iedere kinderopvangorganisatie verplicht een pedagogisch beleidsmedewerker te hebben. Een pedagogisch beleidsmedewerker zal de medewerkers coachen bij de dagelijkse werkzaamheden. Daarnaast zal de beleidsmedewerker zich bezig houden met de ontwikkeling van alle pedagogisch beleidsstukken. Vanaf januari 2019 hebben wij een pedagogisch

beleidsmedewerkers- /coachingsplan, waarin wij uitgebreid beschrijven hoe wij binnen onze organisatie deze functie vervullen.

10.7 Taken PM'ers in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

Binnen onze organisatie zijn geen vrijwilligers actief.

Wat betreft stagiaires; wij vinden het erg belangrijk om stagiaires zo goed mogelijk te begeleiden en te ondersteunen. Stagiaires staan altijd boventallig op een groep en worden dus niet meegerekend met het beroepskracht-kind-ratio. Iedere stagiaire krijgt een begeleidster aangewezen. Deze begeleidster begeleidt de stagiaire gedurende haar stageperiode. De stagiaire kan altijd met vragen terecht bij deze begeleidster. Ook voor opdrachten, die moeten worden uitgevoerd binnen onze organisatie, kan de stagiaire bij zijn of haar begeleidster terecht. Indien een stagiaire vanuit school zowel een begeleider als een beoordelaar moet hebben, zorgen wij dat er ook een beoordelaar wordt aangewezen. Ons doel is om stagiaires zo op te leiden dat ze na het afronden van de opleiding daadwerkelijk aan de slag kunnen als kwalitatief goedopgeleide pedagogisch medewerker.

Een stagiaire zal bij ons zowel groepswerkzaamheden (afhankelijk van het schooljaar en de opleiding waarin een student zit) als schoonmaakwerkzaamheden uitvoeren. Een laatstejaars student zal ook steeds meer leiding gaan nemen en steeds meer zelfstandig uitvoeren, met uiteraard de eindverantwoordelijkheid bij ons.

Wij verwachten van stagiaires dat zij zelf verantwoordelijkheid nemen voor de taken die moeten worden uitgevoerd en dat zij zelf initiatief nemen om hun schoolwerkzaamheden gedaan te krijgen.

10.8 Veiligheid en gezondheid

Jaarlijks worden de veiligheids- en gezondheidsrisico's geïnventariseerd. Vanaf 2018 hebben wij als organisatie een Veiligheid- en gezondheidsbeleid. Hierin proberen we de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk te waarborgen. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is een beleid dat continu in beweging is. Samen met onze pedagogische medewerkers wordt dit beleid heringezien, geïmplementeerd, geëvalueerd en actueel gehouden. Dit beleid gaat over de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid of gezondheid van kinderen. In de praktijk wordt er gehandeld zoals in dit veiligheids- en gezondheidsbeleid beschreven staat. Zie hiervoor het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

11. VEILIGHEID EN GEZONDHEID

De Wet Kinderopvang stelt als eis dat er een veiligheid én gezondheid beleid is dat actueel gehouden wordt. Zie hiervoor het risico en gezondheidsbeleid. De GGD-inspecteur controleert en toetst dit jaarlijks. Het GGD-inspecteert jaarlijks door onverwachte bezoeken ons beleid. Het inspectie rapport dat naar aanleiding van de inspectie wordt gemaakt, is ten alle tijde in te zien. Het inspectierapport wordt tevens aan de Oudercommissie verstrekt. De Boerderij zorgt ervoor dat de meest recente rapporten op onze website staan: www.kinderopvang-deboerderij.nl. Ouders worden tevens via de nieuwsberichten geïnformeerd zodra een nieuw rapport beschikbaar is.

Visie op veiligheid

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarbij zien ze geen gevaar. Hoe ouder kinderen worden, hoe beter ze leren wat wel en niet mag en wat wel en niet gevaarlijk is. Pedagogisch medewerkers kunnen veilig gedrag oefenen met de kinderen. Veel herhalen is nodig. Toch zullen kinderen zich niet altijd aan afspraken en regels houden. Omdat het voor de medewerkers onmogelijk is om elke minuut van de dag alle kinderen in de gaten te houden, is een veilige omgeving van groot belang. Hierbij is er een spanningsveld tussen veiligheid en pedagogische aspecten. Dit spanningsveld moet uitmonden in een goede mix tussen het bieden van veiligheid en het bieden van voldoende uitdaging en voldoende leermomenten. Niet alle veiligheidsrisico's moeten worden afgedekt, wel moeten de risico's tot een aanvaardbaar minimum worden gereduceerd en de kans op ernstig letsel voorkomen worden.

Bij peuteropvang de Bengeltjes wordt er alles aan gedaan om de veiligheid van de kinderen voorop te stellen. Al het speelgoed is kindvriendelijk, mocht er speelgoed kapot zijn en er zitten bijvoorbeeld scherpe randen aan, dan wordt dit gelijk weggegooid. Ook vinden wij het wel belangrijk dat kinderen zelf ook leren gevaar te kennen, maar er zijn wel grenzen en regels in wat wel en niet mag. Kinderen mogen bijv. niet zomaar gaan rennen in de groep of ergens opklimmen.

Ongelukken en calamiteiten

Op elke locatie is tenminste één persoon opgeleid tot bedrijfshulpverlener. De Boerderij biedt de pedagogisch medewerkers een basiscursus kinder-EHBO aan met jaarlijks een herhalingscursus. Elke locatie heeft een eigen ontruimingsplan, dat jaarlijks wordt geoefend. Gebeurt er toch een 'ongelukje' met één van de kinderen, dan dient het registratie ongevalformulier door de betreffende pedagogisch medewerker te worden ingevuld en aan de leidinggevende te worden verstrekt. Aan de hand hiervan wordt bekeken of actie moet worden ondernomen. Ook worden er regelmatig brandoefeningen gedaan met de kinderen. Zo weten de kinderen en alle medewerkers gemakkelijker wat zij moeten doen bij brand.

11.1 Ziektebeleid

Uit de GGD-map worden richtlijnen gehanteerd t.a.v. het omgaan met zieke kinderen en het al dan niet weren van zieke kinderen. Ouders krijgen zowel mondeling als schriftelijk (brochure met huisregels) informatie over het ziektebeleid, zodat ze er op voorbereid zijn dat in de volgende gevallen hun kind opgehaald moet worden of niet kan komen:

- als het kind te ziek is om aan het dagprogramma mee te doen;
- als de verzorging te intensief is voor de pedagogisch medewerkers;
- als het kind de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt.
(Zie ook protocol 'Ziek zijn, ziek worden')

Medicijnverstrekking

Wanneer door een ouder gevraagd wordt een medicijn te verstrekken dat op doktersrecept is verkregen, dient formulier F13 '*Overeenkomst gebruik medicijnen*' ingevuld en ondertekend te worden. Het is belangrijk om bij een medicijn waar het kind nog onbekend mee is zijn of haar reactie goed in de gaten te houden. Medicijnen worden alleen gegeven wanneer het in de originele verpakking zit met kind gegevens en houdbaarheidsdatum erop. De pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van kinder-EHBO diploma en weten hoe te handelen. Bij twijfel bespreken met leidinggevende. Het formulier wordt vernietigd

door de pedagogische medewerk(st)er wanneer het medicijn niet meer hoeft te worden gegeven.

Waterpokken

Kinderen die waterpokken hebben en dus blaasjes op hun lichaam hebben, mogen gewoon komen. Dit is besloten en besproken in de oudercommissie omdat het een feit is dat besmetting 2 weken voorafgaand aan het uitbreken van de waterpokken plaatsvindt. Ook staat dit zo beschreven in de GGD map. Voelen kinderen met waterpokken zich echter ziek en hebben ze boven de 38,5° koorts, dan geldt ons Protocol 'Ziek zijn, ziek worden' en kunnen de kinderen niet komen of zullen onze pedagogisch medewerkers contact opnemen met de ouders om hun kind op te halen.

12. OMGAAN MET RADIO, TELEVISIE EN COMPUTER

Deze apparaten zijn niet meer weg te denken, ze zijn niet meer te verbannen in deze tijd. Binnen onze kinderopvang gelden regels voor het aanstaan van de radio. Op rustmomenten zoals in de kring en onder het eten, gaat de radio uit. Ook als de rust in de groep door de radio wordt verstoord, gaat hij uit. Er is bewust gekozen om geen tv en computer op de groepen te hebben. Op de peutergroepen wordt er tussen de middag een filmpje gekeken. Dit omdat er dan even rust op de groepen heerst. Kinderen hebben dan even de gelegenheid om tot rust te komen.

13. DIVERSITEIT

Onze pedagogisch medewerkers hebben oog voor de eigenheid (uniciteit) van elk kind. Dus is er respect voor de diversiteit in talenten, karakter, temperament, voorkeuren, ontwikkelingsniveau en culturele achtergronden. Ieder kind wordt op zijn of haar manier uitgedaagd, dus gestimuleerd in de zone van de naaste ontwikkeling. Dat is niet altijd gemakkelijk. Het hoort bij het opvoeden dat pedagogisch medewerkers een kind soms niet begrijpen of niet weten waar het op dat moment het meeste behoefte aan heeft. In zo'n situatie wordt deze ervaring besproken met collega's of een leidinggevende. Uitgangspunt is pedagogisch optimisme: ieder kind heeft een sleuteltje. De kunst is om die sleutel tot contact te vinden. Met geduld, creativiteit, wat geluk en goede contacten met collega's, ouders en de diverse hulpverleners komen pedagogisch medewerkers ver.

13.1 Kinderen met een handicap

Ieder kind en iedere volwassene om het kind heen wil graag gezien, gehoord en bevestigd worden. Ieder kind hoort erbij en niemand is beter of minder dan een ander. Het is mooi als dat in de groep vanzelfsprekend is en als iedereen dit ook voelt. Dat is een van de redenen waarom we ook kinderen opvangen met een handicap. Kinderopvang/peuteropvang is ook een ontmoetingsplek voor diverse kinderen. In groepsopvang ontwikkelen kinderen inlevingsvermogen en doordat ze het goede voorbeeld van andere krijgen, kunnen ze hiermee oefenen. Als kinderen iets opvallends zien aan een ander kind, komen ze met allerlei vragen. Laat je dan vooral leiden door de vraag zelf. Geef geen extra informatie over iets waar het vragende kind niet om gevraagd heeft.

Allereerst vindt een gesprek plaats met de ouder(s) en eventueel begeleidende hulpverlener(s) om de situatie in te schatten. Een kind met een beperking mag niet 'het probleem' van de groep worden, maar moet juist een meerwaarde bieden voor zowel in eerste instantie het kind met de beperking zelf als de groep. Daarna vindt overleg plaats met het team en uiteraard de betreffende pedagogisch medewerkers. Wanneer iedereen binnen het team akkoord gaat, kan worden overgegaan tot plaatsing. Bij voorkeur wordt samengewerkt met een team van professionele mensen, waaronder een kinderfysiotherapeut, logopedist, ergotherapeut, maatschappelijk werker, pedagoog en psycholoog. Ook wordt samengewerkt met Bartimeus indien nodig. Samen wordt een ontwikkelingsplan opgesteld waarmee de pedagogisch medewerkers aan het werk kunnen. Eens vier maanden wordt de stand van zaken met betrekking tot het kind met de betrokken hulpverleners en ouders doorgenomen. (MDO Multi disciplineer overleg) Ook wordt telkens het ontwikkelingsplan bijgesteld. Van de bijeenkomsten MDO worden telkens notulen gemaakt. Deze worden dan ook naar de Twentse zorgcentra gestuurd zodat ook zij op de hoogte van de ontwikkelingen zijn.

13.2 Talenten van kinderen benutten

Ieder kind heeft talenten en kan voor anderen iets betekenen. Bij alle kinderen, dus ook bij kinderen met specifieke behoeften, is het belangrijk na te gaan waarin het kind wel goed is en waarin het wel iets voor andere kinderen kan betekenen.

13.3 Kinderen uitleggen wat er aan de hand is

Kinderen zien het snel als een kind op een bepaald punt anders is of zich anders gedraagt dan andere kinderen. Ze stellen dan vragen, ze wijzen of ze kijken. Volwassenen schrikken daarvan. Maar nieuwsgierigheid wijst bij kinderen meestal niet op een gebrek aan respect. Ze zien iets wat ze niet begrijpen. Daarom is het beter als pedagogisch medewerkers op die informatiebehoefte ingaan en kinderen in de groep eenvoudig en duidelijk uitleggen wat er met een bepaald kind is. Dit is niet altijd gemakkelijk. Overleg hierin met de ouders of als het kind zelf zo oud is met het kind zelf.

Als kinderen iets opvalt aan een ander kind, komen ze met allerlei vragen. Laat je dan vooral leiden door de vraag zelf en door wat de ouders en kind erover willen vertellen. Geef geen extra informatie over iets waar het vragende kind niet om gevraagd heeft. Mocht het kind meer vragen hebben, dan zullen ze deze zelf wel stellen.

13.4 Kinderen leren omgaan met reacties op hun beperking

Bijna alle kinderen worden af en toe gepest, maar kinderen met specifieke behoeften lopen hierop meer risico. Pesten kan bij hen ook harder aankomen, omdat het kind zich misschien toch al onzeker voelt. Kinderen met een beperking leren geleidelijk onder ogen te zien dat ze sommige dingen nog niet kunnen, minder goed kunnen of nooit zullen kunnen. Ze leren ook om te gaan met reacties van andere kinderen op hun beperking.

13.5 Niet te veel beschermen, wel eerlijk zijn

Het is belangrijk kinderen met specifieke behoeften niet te veel te beschermen. Je helpt een kind met een beperking vooral door eerlijk en rechtvaardig te zijn. Pesten mag nooit. Het mooiste is als het kind het zelf op kan lossen maar lukt dit niet dan kun je als pedagogische medewerk(st)er hierbij ondersteunen.

13.6 *Verschillende culturen binnen de kinderopvang*

Alle kinderen en ouders zijn welkom peuteropvang de Bengeltjes. Verschillen binnen een groep worden als verrijking beschouwd. Bij tweetaligheid wordt met het kind Nederlands gesproken. De aanpak van de taalontwikkeling van een tweetalig kind wordt afgestemd met de ouders.

14. Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld

Sinds 2012 werken wij met de meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld welke is aangepast per 1-1-2019. De wettelijke verplichting voor (onder andere) de branche kinderopvang om een meldcode te hanteren, heeft tot doel beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Mochten wij een vorm van kindermishandeling of huiselijk geweld signaleren dan wordt er gewerkt volgens de meldcode 2019. Zie onze meldcode.

15. Slotwoord

Dit beleidsplan geeft richtlijnen voor het pedagogisch handelen en een beeld van het pedagogisch klimaat bij peuteropvang de Bengeltjes. Een pedagogisch beleid is niet statisch en daarom aan verandering onderhevig. Door de inbreng van ouders, pedagogische medewerkers en natuurlijk de kinderen ontwikkelt het beleid zich iedere dag. Dit plan beschrijft hoe wij nu en in de komende jaren willen werken. Pedagogische medewerkers en leidinggevenden dragen zorg dat het beleid getoetst wordt. Daar waar nodig worden pedagogische medewerkers extra gecoacht.